

PERE MARTÍ

Segona transició

La inesperada però desitjada sortida del PP del Govern espanyol ha provocat un efecte balsàmic en el clima polític de la pell de brau. La prepotència i l'autoritarisme de l'executiu de José María Aznar havia convertit en irrespirable el clima polític d'arreu de l'estat, amb un grau de crispació que no s'havia vist des de la transició i que va tenir en la barroera manipulació de l'atemptat de Madrid el seu punt més àlgid però a la vegada la seva tomba.

L'Espanya que deixa Aznar no és només una societat crispada, sinó també deteriorada democràticament, amb la divisió de poders prostituida i amb les llibertats nacionals i civils clarament retallades. Aquest és l'escenari sobre el qual José Luis Rodríguez Zapatero haurà de construir un projecte damunt el qual aquests darrers dies s'han dipositat moltes esperances, no només pel PSOE i el seu entorn intel·lectual i mediàtic, sinó també per sectors nacionalistes perifèrics, tant bascos com catalans o gallecs.

El que ha portat Zapatero al poder ha estat una veritable revolta democràtica que només tenia un objectiu: fer fora el PP. Però passada la revolta, i l'eufòria per la victòria posterior, torna la realitat, i caldrà estar amatents per no haver de recórrer de nou a Lluís Llach amb aquell decebut "No és això, companys, no és això...".

Des del meu punt de vista, les esperances que s'estan dipositant en Zapatero aquests dies són exagerades i, sovint, un punt ingènues. I moltes, profundament interessades. De cop, sembla que tots els mals que hem patit com a país hagin quedat solucionats o que ja estiguin en via de solució.

Des de Catalunya, el Govern de la Generalitat s'ha afanyat a dir que la victòria de Zapatero garanteix la consecució del nou Estatut, un nou siste-

ma de finançament i un augment de la inversió de l'estat a Catalunya. De moment, però, el futur president del Govern espanyol guarda un prudent i

“Més enllà de les bones intencions, Zapatero té un repte molt difícil. No n'hi ha prou de rebaixar la crispació, recuperar el diàleg i restablir el funcionament democràtic de les institucions. Si s'aferra al jacobinisme no solucionarà els problemes que deixa Aznar”

escrupolós silenci, perquè sap que no ho tindrà fàcil, entre altres coses perquè haurà de gestionar interessos molt diferents, fins i tot contraposats.

Un dels més complicats serà, per exemple, el del nou sistema de finançament autonòmic. El PSC va signar amb ERC un acord de govern que estableix que el nou model ha d'aportar uns ingressos per a Catalunya equivalents als del concert econòmic basc. Quan els socialistes catalans van signar aquest acord, no pensaven, ni en els seus somnis més eròtics, que en sis mesos Zapatero seria president del Govern. Per tant, a José Montilla se li ha girat feina, perquè ha d'adaptar l'acord de finançament signat amb ERC als compromisos globals d'un PSOE que té bona part dels seus graners electorals en l'Espanya subsidiada.

Per tant, més enllà de les bones intencions, Zapatero té al seu davant un repte molt difícil. No n'hi ha prou de rebaixar la crispació, recuperar el diàleg i restablir el funcionament democràtic de les institucions. Si pretén, com va fer el PSOE durant els catorze anys que va governar, aferrar-se al jacobinisme i mantenir un model d'estat unitari i centralista, no solucionarà cap dels problemes que deixa sense resoldre l'Espanya d'Aznar. Per tractar els problemes de fons, des del finançament fins al terrorisme, passant per l'autogovern i els transvasaments hidràulics, fa falta una reforma a fons del model d'estat que va crear la Constitució de 1978. Cal obrir una segona transició que enterri definitivament l'Espanya centralista i obri pas a una nova articulació política que reconegui el caràcter plurinacional i pluricultural de l'estat. La resta són pedaços. Ara com ara, malgrat l'eufòria que es respira a Catalunya, no he sentit ni vist cap element que em faci pensar que Zapatero estigui disposat a obrir una segona transició.

Espero que em sorprengui.

Pere Martí és periodista